

Z á p i s

z 2. zasedání Vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV,
konaného dne 31. března 1982 v zasedací místnosti VÚOŠ

Přítomni : M. Kodým, V. Čára, Z. Helus, J. Hudeček, J. Janoušek,
J. Khol, Z. Kolář, M. Kořínek, D. Kováč, J. Linhart,
K. Pavlica, H. Pešinová, M. Přadka, J. Přikryl,
J. Semrád, J. Skalka, J. Skalková, F. Sýkora, R. Šte-
panovič, M. Vaněk

Omluvení : O. Baláž, V. Císař, O. Pavlík, M. Somr

Přizván : O. Koropecký - ÚV KSČ

Zasedání řídil předseda kolegia M. Kodým. V úvodu seznámil členy kolegia se jmenováním nového tajemníka kolegia, kterým je PhDr. Vl. Hrabal, CSc. ml.

I/ Schválení kandidátské disertační práce S. Smoljakové

J. Skalková stručně uvedla práci S. Smoljakové s názvem "Systém výchovně vzdělávacích metod ve volitelných předmětech na střední všeobecně vzdělávací škole" a seznámila přítomné s průběhem její obhajoby.

K o l e g i u m

jednohlasně doporučuje udělit s. S. Smoljakové vědeckou hod-
nost kandidáta pedagogických věd.

II/ Zásady trvalé prognostické činnosti VKPP ČSAV - zabezpečení na pracovištích ČSAV a SAV (M. Kodým)

M. Kodým seznámil kolegium s materiálem "Zásady trvalé prognostické činnosti v orgánech ČSAV a na pracovištích čs. základního výzkumu". Materiál vytyčuje zásady trvalé prognostické činnosti především ve dvou směrech :

- v oblasti prognóz hlavních směrů rozvoje vědních oborů v ČSSR;
- v oblasti prognóz hlavních směrů uplatnění výsledků vědy v čs. společenské praxi.

Prognostická činnost bude metodicky řízena radou perspektivního plánu, která je poradním orgánem prezidia ČSAV. Kolegia ČSAV budou v rámci trvalé prognostické činnosti organizovat a věcně řídit postup prací při shromažďování, hodnocení a aktualizaci informací o stavu a prognózách vývoje vědeckého poznání ve světě a v ČSR v příslušných vědních oborech. Budou hodnotit společenský význam rozvoje těchto vědních oborů, zejména na základě odhadu účinnosti a perspektivnosti domácích výzkumných prací. Postup prací bude řízen tak, aby první souborné výsledky byly dosaženy v r. 1983 a staly se podkladem pro přípravu plánu základního výzkumu na 8. pětiletý plán a přípravu XVII. sjezdu KSČ.

K tomuto účelu budou vytvořena prognostická pracoviště na vybraných pracovištích čs. základního výzkumu po dohodě s MŠ ČSR a MŠ SSR. Tato prognostická pracoviště budou :

- vytvářet a soustavně rozvíjet soubor utříděných informací o rozvoji poznání ve sledovaném vědním oboru a možnostech jeho využití v praxi;
- připravovat rozборы pro kolegia ČSAV o očekávaném rozvoji světového vědeckého poznání ve vybraných oborech a analyzovat dosavadní účinnost výzkumných prací na čs. pracovištích;
- zpracovávat návrhy nadějných směrů rozvoje příslušného vědního oboru v ČSSR.

Výsledky prognostické činnosti vyústí v návrhy na uplatnění poznatků vědy, které budou předkládány k posouzení příslušným odvětvovým komisím prezidia ČSAV a to buď přímo, nebo prostřednictvím kolegií ČSAV. Vybraná prognostická pracoviště společenských věd budou zabezpečovat teoretické práce pro systematickou prognostickou činnost v oblasti sociálně ekonomického, politického a kulturního rozvoje naší společnosti. Budou zpracovávat syntetické studie o vazbách mezi prognózami vývoje socialistické společnosti a možnostmi vědecko-technického rozvoje.

V rozsáhlé diskusi členové kolegia uvítali myšlenku systematizovat prognostickou činnost na pracovištích ČSAV, která - ačkoliv je z části obsažena již v dosavadní práci - postrádala doposud pevnou organizační základnu. Dále byla diskutována náplň prognostické činnosti v oblasti pedagogiky a psychologie a to především pod zorným úhlem hledání potencialit těchto vědních oborů a analýzy praxe jako zdroje prognostických podkladů pro vědu. Členové kolegia v diskusi také upozornili na nutnost zabezpečení prognostických pracovišť z hlediska materiálního, personálního a informačního. Byly diskutovány také možné vystupy trvalé prognostické činnosti v oblasti pedagogiky a psychologie.

K o l e g i u m

- 1/ vyzdvihlo úsilí o konečnost a systematickosti prognostické činnosti, kterou chápe jako organickou součást vědecké činnosti v pedagogice a psychologii;

- 2/ navrhuje tato prognostická pracoviště pro obor pedagogiky a psychologie :
  - Pedagogický ústav J.A. Komenského ČSAV
  - Ústav experimentální pedagogiky SAV
  - Psychologický ústav ČSAV
  - Ústav experimentální psychologie SAV
- 3/ pověřuje pedagogickou a psychologickou komisi vypracováním návrhových listů na tato pracoviště. V návrhu doporučuje uvážit požadavky na materiální a kádrové zabezpečení těchto pracovišť a zvážit obsahovou náplň prognostické činnosti;
- 4/ ukládá předsedům všech komisí kolegia uplatňovat zásady trvalé prognostické činnosti v práci komisí;
- 5/ zdůrazňuje vazby trvalé prognostické činnosti na úkoly státního plánu základního výzkumu;
- 6/ doporučuje využívat stávajících struktur, zejména odborných komisí MS apod.

III. Koncepce práce a složení komisí VKPP v r. 1982 s výhledem do r. 1985 (M. Kořínek, J. Khol, J. Janoušek, V. Čára, R. Štepanovič)

M. Kodým seznámil kolegium s organizačními změnami v rámci komisí kolegia a představil předsedy nových komisí. Dále seznámil s návrhem předsednictva VK na nové složení komisí. Tento návrh byl po upřesnění jednomyslně schválen. (Kompletní seznamy členů jednotlivých komisí jsou uvedeny v příloze.) Po té nové předsedové vystoupili s koncepcí práce svých komisí na letošní rok.

M. Kořínek předložil plán činnosti pedagogické komise, která se má sejít 5x v tomto roce. V rámci jednotlivých zasedání budou předneseny referáty, týkající se aktuálních problémů pedagogické vědy, přičemž bude dbáno na kritickou analýzu a trvalou prognostickou činnost v rámci oboru.

J. Khol předložil návrh plánu práce psychologické komise, ve kterém předpokládá ještě 3 zasedání. Na programu bude především rozpracování úkolů z kolegia, informace o práci skupin a další. Hlavní důraz bude také položen na problematiku propojení činnosti komise se zásadami trvalé prognostické činnosti, což se promítne i v jednotlivých zasedáních.

J. Janoušek seznámil kolegium s plánem práce komise ediční a propagační. Plán obsahuje základní body, kterých se budou týkat jednotlivá zasedání komise. Jedná se především o posuzování přípravy vědeckých podkladů, sloužících začlenování vědeckých poznatků do učebnic, přípravu návrhu ke zdokonalení struktury periodického tisku a další.

V. Čára seznámil kolegium s koncepcí práce komise pro mezinárodní styky. V roce 1982 (s výhledem do r. 1985) bude komise především informovat členy kolegia o plánech zahraničních styků, provádět analýzu styků našich ústavů s příslušnými zahraničními partnery a navrhnout případná opatření k optimální koordinaci mezinárodní spolupráce.

R. Štepanovič seznámil kolegium s koncepcí práce komise pro výchovu a kvalifikaci vědeckých kádrů. V r. 1982 bude práce komise zaměřena v souladu s dokumenty XVI. sjezdu KSČ a zákonem o výchově nových vědeckých pracovníků a dalšími významnými dokumenty především na :

- zmapování současného stavu kvalifikační struktury vědeckých pracovníků z oboru pedagogiky a psychologie;
- vypracování prognózy potřeb kvalifikačního růstu v těchto oborech.

V diskusi vystoupil Z. Helus. Seznámil kolegium s obsahem jednání předsednictva, které bylo věnováno otázkám rozpracování plánu akčních opatření po XVI. sjezdu KSČ.

K o l e g i u m

- 1/ schválilo nové složení komisí VK
- 2/ projednalo předložené plány činnosti jednotlivých komisí, zvážilo navrhované změny v koncepci a doporučilo, aby práce komisí byla úžeji zaměřena na otázky, vyplývající z plánu akčních opatření po XVI. sjezdu KSČ;
- 3/ ukládá sekretariátu zpřesnit plán práce kolegia ve smyslu připomínek a rozeslat do 30.4.1982.

IV. Hodnocení ediční činnosti v r. 1981 (J. Janoušek)

J. Janoušek seznámil kolegium na základě podkladů připravených K. Hozmanem a J. Semrádem s publikacemi, které vyšly v r. 1981 v nakladatelství ACADEMIA v oblasti pedagogiky a psychologie. Jedná se o monografie :

- O. Kolaříková "Problémy struktury osobnosti"
- J. Sedlák "Pracovní únava"
- M.N. Kuzmin "Vývoj školství a vzdělání v Československu"
(překlad z ruštiny)
- S. Králík a kol. "Otázky současné kmenologie"

Dále konstatoval, že stále vychází málo prací základní teoretické povahy a doporučil vydávat tituly, které jsou výstupy SPZV. V tomto smyslu je žádoucí, aby vědecké kolegium, ediční komise a vedení jednotlivých pedagogických a psychologických pracovišť podněcovaly zájem autorů na pracích tohoto typu.

Poukázal také na to, že by bylo žádoucí vyrovnat zpoždění v plánu vydávání spisů J.A.Komenského, k němuž dochází vinou tiskáren.

K o l e g i u m

po krátké diskusi vzalo zprávu předsedy ediční a propagační komise J. Janouška na vědomí.

V. Hodnocení úrovně časopisu Pedagogika a Čsl. psychologie v r. 1981 - kritický rozbor a diskuse (M. Přádka, M. Vaněk)

M. Přádka zhodnotil úroveň časopisu Pedagogika jako velmi dobrou a obeznámil kolegium s nejvíce zastoupenými oblastmi v tomto ročníku. Nejfrekventovanější se ukázala oblast didaktiky a teorie výchovy. Poukázal na to, že ideologická úroveň časopisu je dobrá, s ofenzivním zaměřením.

V diskusi bylo znovu poukázáno na dobrou úroveň časopisu a doporučeno, aby časopis bral větší ohled na některé další oblasti, jako jsou otázky převýchovy narušené mládeže a otázky metod a metodologie.

M. Vaněk zhodnotil časopis Čsl. psychologie. Konstatoval, že časopis má dobrou úroveň, srovnatelnou s obdobnými periodikami v zahraničí. Dále konstatoval, že ideologická úroveň časopisu je na výši, a to zejména v oblasti teoreticko-výzkumných statí, odborných i metodických sdělení. Dále konstatoval, že Čsl. psychologie odpovídá postavení psychologie v naší společnosti - široce rozpracovaná teorie nemá patřičný odraz ve společenských aplikacích. Doporučil proto otiskovat více provokujícího materiálu, který by měl svou odezvu mezi praktickými psychology. Po té proběhla krátká diskuse, ve které byly rozvedeny některé připomínky uvedené referujícím.

K o l e g i u m

projednalo hodnocení úrovně časopisů a doporučuje předání písemných podkladů redakčním redám těchto časopisů, aby byl splněn účel pro který byly vypracovány.

VI. Projednání návrhů na propůjčení státních vyznamenání členům a pracovníkům ČSAV k životním jubileím v I. pololetí 1983 (ředitelé pracovišť)

K o l e g i u m

konstatuje, že nebyl předložen žádný návrh.

VII. Projednáání návrhů na udělení stipendijních míst ČLF
(ředitelé pracovišť)

M. Kodým předložil kolegiu návrh na udělení stipendijního místa pro Doc.dr. F. Mana, CSc. z Pedagogické fakulty v Českých Budějovicích (účast na VI. kongresu FEPSAC, který se uskuteční v září 1983 ve Švýcarsku (Magglingen)).

K o l e g i u m

- 1/ souhlasí s udělením stipendia pro Doc.dr. F. Mana, CSc.
- 2/ ukládá sekretariátu administrativní vybavení.

VIII. Zprávy z prezidia

K o l e g i u m

bere na vědomí zápis ze 41., 42. a 43. zasedání prezidia ČSAV

IX. Kontrola zápisu

K o l e g i u m

schvaluje zápis z 1. zasedání.

X. Různé

K o l e g i u m

- 1/ většinou hlasů schválilo návrh na přiznání I. vědeckého kvalifikačního stupně PhDr. Karlu Pechovi, CSc. vzhledem k tomu, že jde o zasloužilého pracovníka;
- 2/ na návrh ediční komise nedoporučuje následující ediční náměty - (vzhledem k tomu, že nevzešly z řešení úkolů SPZV)

Prof.dr. Adolf Vinšálek, CSc. (Pedagogická fakulta v Plzni) :

Dějiny pedagogiky slovanských národů

Dr. Milan Nakonečný (Střední pedagog. škola Soběslav):

Psychologie mezilidských vztahů.

U publikace Gl. Ch. Šingarova "Podmíněný reflex a problém znaku a významu (Uslovnnoj refleks i problema znaka i značenija - vyd. Nauka - Moskva 1978), 198 str. tisku, tj. 10,5 aa + 1aa doplnku pro české vydání = 11,5 aa. - hon. VIII + aut. práva - k vydání navrhuje prof. J. Linhart, člen korespondent ČSAV - ukládá ediční komisi požádat člena korespondenta ČSAV Ct. Dostálka o písemné stanovisko k otázce vydání;

- 3/ vzhledem k tomu, že proti původně požadovaným 3 stipendijním místům na kongres aplikované psychologie ve Velké Británii bylo vypsáno pouze 1 místo, ukládá M. Kodýmovi a J. Hudečkovi projednat se ss. M. Langovou, J. Severovou a V. Kebzou (v tomto pořadí) jejich zájem o účast na konferenci; konkrétní návrh oznámit sekretariátu VK do 30.4.1982;
- 4/ ukládá ředitelům pracovišť vybrat 4 účastníky a 2 náhradníky pro tematicky zaměřený zájezd do SSSR, pořádaný Českým literárním fondem. Návrhy předají ředitelé pracovišť sekretariátu VKPP do 15.4.1982.
- 5/ schvaluje doplnění seznamu lektorů nakladatelství Academia o tyto pracovníky :
- 1 Dr. Z. Bureš, CSc. - katedra psychologie FF UK Praha, Dr. J.
  - 2 Dr. J. Hlavsa, CSc. - Psychologický ústav ČSAV,
  - 3 Dr. O. Chaloupka, CSc. - Pedagogický ústav J.A. Komenského ČSAV
  - 4 Prof. dr. V. Jůva, DrSc. - katedra pedagogiky FF UJEP
  - 5 Doc. dr. Z. Kolář, DrSc. - katedra pedagogiky FF UK
  - 6 Doc. dr. J. Koščo, CSc. - Filozofická fakulta UKo
  - 7 Prof. dr. J. Kuric, CSc. - katedra psychologie FF UJEP
  - 8 Doc. dr. L. Mojžíšek, CSc. - katedra pedagogiky FF UJEP
  - 9 Doc. dr. L. Monatová, CSc. - katedra pedagogiky FF UJEP
  - 10 Dr. R. Oliverius, - katedra psychologie FF UK
  - 11 akademik O. Pavlík - katedra pedagogiky FF UKo
  - 12 prof. Dr. M. Přadka, CSc. - katedra pedagogických věd PF UJEP
  - 13 Ing. V. Rohlíček, CSc. - Výzkumný ústav odborného školství
  - 14 Doc. dr. Ch. Valoušek, CSc. - katedra psychologie UP
  - 15 Dr. I. Slaměník, CSc. - Psychologický ústav ČSAV
  - 16 Dr. D. Martínková, CSc. - Kabinet pro studia řecká, římská a latinská ČSAV.

Doc. dr. M. Kodým, CSc.
předseda

Zapsal : Vl. Hrabal ml.